

AREENA

**Tapausselostus yksilöllisten tukitoimien järjestämisestä
Jyväskylän ammattiopiston Kaupan ja Palvelun yksikössä.**

Merja Lammi

**Kehittämishankeraportti
Huhtikuu 2008**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Merja Lammi	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 18	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____saakka	
Työn nimi AREENA- Tapausselostus yksilöllisten tukitoimien järjestämisestä Jyväskylän ammattiopiston Kaupan ja Palvelun yksikössä.		
Koulutusohjelma Ammatillinen erityisopettajakoulutus		
Työn ohjaaja(t) Maija Hirvonen, Raija Pirttimaa		
Toimeksiantaja(t)		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tässä kehittämishankkeessa on selostettu Jyväskylän ammattiopiston Kaupan ja palvelun, Kaupan yksikön (ent. kauppaoppilaitos) opiskelun tukitoimien järjestämistä ja tukitoimimuodon syntyprosessia sekä pohdittu tukitoimien kehittämisenäkökulmia.</p> <p>Kaupan alan koulutus on ammatillisista koulutusaloista ehkäpä teoreettisin ja perinteisesti tämän alan ovat valinneet akateemisesti suuntautuneet nuoret. Erityisopetuksen tarve on ollut aiemmin vähäistä ja rakenteet erityisopetuksen järjestämiseksi ovat puuttuneet. Yhteiskunnassa ja koulutusrakenteissa tapahtuneet muutokset ovat kuitenkin asettaneet omat haasteensa erityisen tuen tarpeen tunnistamiseen ja tunnustamiseen myös Kaupan yksikössä. Näihin opetuksellisiin haasteisiin perustettiin Jyväskylän Ammattiopistossa Kaupan yksikön Areena-toiminta. Areena on avoin oppimisympäristö, jonka toimintaperiaatteena on saada erityisen tuen tarpeessa olevia opiskelijoita paremmin tuen pariin sekä toimia niin rästäpajana kuin ennakoivan ohjauksen ja erityisopetuksen toimintapisteenä sekä antaa valmiudet jokaiselle opiskelijalle elinikäiseen oppimiseen.</p> <p>Tämä tapausseleostus on hyväksytty julkaistavaksi Jyväskylän yliopiston Erika-lehden ammatillisen erityiskasvatuksen teemanumerossa syksyllä 2008. Artikkelin nimenä on ”HALUAISIN NÄYTTÄÄ IHMISILLE, ETTÄ MINUSTAKIN ON MERKONOMIKSI” – Tapausseleostus yksilöllisten tukitoimien järjestämisestä Jyväskylän ammattiopiston Kaupan yksikössä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Ammatillinen erityisopetus, ammatillinen koulutus, erilaiset oppijat, erityisopetuksen työtavat ja menetelmät, motivaatio, oppimisympäristö, opetusmenetelmät.		
Muut tiedot		

Author(s) Merja Lammi	Type of Publication Development project report	
	Pages 18	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Case study – Learning Arena: Arrangements for the support measures in Jyväskylä Vocational Institute's Business School		
Degree Programme Vocational Teacher Education College, Vocational special needs teacher education		
Tutor(s) Maija Hirvonen, Raija Pirttimaa		
Assigned by		
<p>In this development project I researched how support methods in special needs education are organized in Jyväskylä Vocational Institute's Business school and how to develop the learning environment so that the supporting methods are wide and flexible enough.</p> <p>The aim to give upper secondary education to everybody, accreditation of prior learning, and many changes in our society and education have obliged us to look for alternative ways in education. For a student with special needs the theoretical field of business and commerce education is challenging. For these reasons we have started our Learning Arena - to give the students readiness for lifelong learning, to help students with special needs in their studies, to promote fluency of studies, to prevent interruptions of studies and drop outs and to respond to changes in the educational system and in the society.</p> <p>Learning Arena is an open learning environment to each student. In the Learning Arena we can develop the support methods so that the school tries to pay more attention to the holistic analysis of the students with special needs and give readiness for lifelong learning to each student.</p> <p>This development project will be published in the special education theme issue of Jyväskylä University's Erika- journal in the autumn 2008.</p>		
Keywords Education methods, learning environment, motivation, student with special needs, work traditions and methods in special needs education, vocational education, vocational special needs education.		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	2
2. KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT.....	2
3. AREENAN SYNTYPROSESSI.....	3
4. PITÄÄKÖ AINA EPÄONNISTUA ENSIN?	6
5. RÄSTIPAJASTA OHJAUKSEEN	7
6. UUDET OPPIMISYMPÄRISTÖT JA OPPIMISMENETELMÄT	9
7. MATEMATIIKAN OPPIMISEN TUKITOIMET SEKÄ LUKI-OPETUS.....	10
8. MAAHANMUUTTAJIEN OPETUS	12
9. POHDINTAA.....	13
LÄHTEET.....	17
LIITTEET.....	18

1. JOHDANTO

Aloittaessani JAO:n Kauppaoppilaitoksen matemaattisten aineiden tuntiopettajan syksyllä 2004 huomioni kiinnittyi yhteisten aineiden uusintakokeessa kävijöiden suureen määrään. Yleisenä käytänteenä tuntui olevan, että mikäli kurssi oli hylätty, uusintakokeessa käytiin niin pitkään, että koe saatiin läpi, tai sitten ei...

Yllättävän suuri oli myös se melkein valmiiden merkonomien ja datanomien lukumäärä, joilta puuttui ainoastaan yhteisiä opintoja. Erityisopiskelijoita ei oppilaitoksessamme ollut virallisesti. Kuitenkin monen opiskelijan oppimisen esteenä olivat vaikeudet lukemisessa ja/tai kirjoittamisessa tai matemaattisissa aineissa. Tähän tarpeeseen syntyi opiskelijoiden ohjaus- ja opetuspiste Taitoareena, jonka nimi on lyhentynyt toiminnan aikana Areenaksi. Tämä kehityshanke käsittelee Jyväskylän ammattiopiston Kaupan ja Palvelun Areenatoiminnan syntyä, toimintaa, kokemuksia ja kehityssuunnitelmia.

2. KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

Jyväskylän ammattiopiston kaupan ja palvelun, kaupan yksikössä (ent. Kauppaoppilaitos) aloittaa vuosittain noin 600 opiskelijaa, joista 400 liiketalouden ja hallinnon (merkonomi) ja 200 tietojenkäsittelyn (datanomi) koulutusohjelmassa. Oppilaitoksessa on noin 40 opettajaa, kaksi opinto-ohjaajaa, kuraattori sekä erityisopetuksen vastuhenkilö (Erva). Marraskuun 2007 alusta Kaupan yksikössä on aloittanut myös osa-aikaisena laaja-alainen erityisopettaja.

Erityisoppilas tai erityiset tukitoimet ovat olleet kaupan yksikössämme viime vuosiin saakka hyvin vieras käsite. Opiskelijat ovat olleet pääsääntöisesti akateemisesti suuntautuneita ja ongelmat opinnoissa on koettu olevan merkinä väärästä alavalinnasta. Yhteiskunnassa ja opetuksen perusteissa tapahtuneet muutokset ovat asettaneet myös meidän oppilaitoksemme hakemaan uusia toimintatapoja, sekä tunnustamaan ja tunnustamaan erityisen tuen tarpeessa olevat opiskelijat. Syksyllä 2005 aloitimme opiskelijoiden lähtötason ja tuen tarpeen kartoittamisen sekä aloimme systemaattisesti miettiä niitä toimenpiteitä ja rakenteita, jotka tukisivat opiskelijoitamme parhaiten.. Oppilaitoksen silloisen rehtorin ja oppilaitoksen muun johdon voimakkaalla tuella saimme hyvin nopeasti toimintaan loppuvuodesta 2005 Jyväskylän Kauppaoppilaitoksen Taitoareenan eli Areenan.

Areenan alkuaikoina huomiomme kiinnittyi yhteisten aineiden, lähinnä matemaattisten aineiden ja kielten kurssien suureen hylättyjen arvosanojen määrään, sekä siihen kuinka monella opiskelijoistamme valmistuminen oli kiinni juuri näistä hylätyistä tai suorittamattomista yhteisten aineiden opinnoista. Aluksi keskityimme juuri niihin opiskelijoihin, joilla kurssin suorittamisesta ja uusintakokeesta huolimatta oli hylätty kurssisuoritus. Areenalle järjestetty opetus perustui pelkästään T1-tason kriteereihin kussakin aineessa, kuitenkin niin että opiskelijan suoritettua T1-tason, häntä kehoitettiin menemään uusintakokeeseen ja tätä kautta korottamaan saamaansa arvosanaa. Näin pyrittiin ensisijassa varmistamaan opiskelijoiden valmistuminen ja antamaan opiskelijalle valmiudet itsenäisen opiskelun kautta saavuttamaan korkeammat tulokset.

3. AREENAN SYNTYPROSESSI

Miettiessämme tukitoimien järjestämistä ensimmäisenä haasteena oli selvittää niin opetussuunnitelman perusteiden kuin opetusmateriaalien avulla, mitkä asiakokonaisuudet ovat juuri niitä "must know" tietoja ja taitoja, joita merkonomi / datanomi työssään tarvitsee ja mitä tai millaista osaamista opiskelijan tulee näyttää täyttääkseen opetussuunnitelman mainitsemat T1-tason* kriteerit kussakin aineessa. Opetussuunnitelman antamat kriteerit olivat kyllä selvillä, mutta miten tavoitteet voitaisiin konkretisoida niin, että opiskelija tietäisi tarkasti, mitä häneltä vaaditaan kurssin suorittamiseksi? Entä miten huolehtia siitä, että työelämässä vaadittava osaaminen ja ammattitaito saadaan varmistettua? Keskustelut eivät olleet helppoja. T1-tason määrittämisestä käytännön tehtäviksi ja osaamisen näyttämistä löytyi yllättävän monta näkemystä. Esimerkkinä vaikkapa opetussuunnitelman perusteista matematiikan ensimmäinen T1-tason kriteereistä: "...opiskelijan tulee laskea ammatissaan tarvittavat yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskut oikein."

Selkeä kriteeri, mutta mitä se tarkoittaa käytännössä? Kuinka monta laskua oikein? Eikö koskaan saa tulla virhettä? Millaisia tehtäviä? Missä menee raja tyydyttävän tason ja hylätyn suorituksen tai hyvän tason osaamiselle? Mitä apuvälineitä saa käyttää? Kriteerien vieminen konkretian tasolle on ollut äärimmäisen raskas, mutta opettavainen prosessi. Ja tämä prosessi jatkuu edelleen...

T1-tason määrittämisen jälkeen jokainen oppiaineryhmä valitsi keskuudestaan vastuuolettajan, joka määritteli ja kirjasi tehtävät ja tavoitteet sekä suoritustavan. Tämän lisäksi aineryhmien vastuuolettajan tehtäväksi jäi materiaalin hankinta, oppimistulosten

arviointi sekä tarvittaessa tuki-/pienryhmäopetus. Ervan työnkuvaan kuului opiskelijoiden ohjaus ja tukeminen Areenalla, HOPSien seuranta, matematiikan lähtötasotestien suorittaminen, matematiikan erityisopetus, joidenkin erityisopiskelijoiden työssäoppimisen ohjaus, Areenan toiminnan kehittäminen sekä erityisesti uuden oppimisympäristön opetusmetodien luominen. Opinto-ohjaajien ja kuraattorin tehtävinä oli edelleen opiskelijoiden ohjaus, HOPSien tekeminen, psyko-sosiaalisen tuen antaminen opiskelijoille sekä niiden opiskelijoiden ohjaus, joiden valmistuminen on pitkittynyt.

Jo heti Areenan toimintaa suunnitellessa pidimme keskeisen tärkeänä luokkatilan sijaintia. Jotta opiskelijat kokisivat toiminnan omakseen ja Areena-luokkaan olisi jokaisen helppo tulla, toiminta sijoitettiin ensimmäiseen kerrokseen. Lasiseinät käytäville ja sijainti opiskelijoiden tietokonepisteiden vieressä viestittävät siitä, että tukitoimet ovat tarkoitettu kaikille, toiminta on näkyvää ja tilaan voi poiketa kuka tahansa – lähes missä asiassa tahansa. Avoin työskentelytila on otettu hyvin vastaan. Varsinkin ulkomaisilta vierailijoilta kuulemme kyllä välillä ihmetystä siitä, eivätkö opiskelijat koe kiusallisena sitä, että jokainen ohikulkija näkee kuka on Areena-luokassa. Opiskelijoilta asiaa tiedusteltaessa, he pitävät avoimuutta pelkästään positiivisena seikkana. Avoimen työskentelytilan lisäksi luokassa on muutama sermein rajattu työpiste, jotka helpottavat niitä opiskelijoita, joiden on hankalaa keskittyä. Luokkatilan pysyvyys on välttämätöntä oppi- ja oheismateriaalin saatavuuden ja säilytyksen takia. Areena on tukikohta, josta opiskelija saa tarvitsemansa ”ensiavun” helposti.

Avoimuuteen ja avoimeen oppimisympäristöön yhdistettään usein opiskelijoiden itseohjautuvuus, vastuun ottaminen omasta opiskelusta ja tekemisestä sekä valintamahdollisuuksien laajentumisesta. (esim. Happonen 1997). Areena kuvastaa tilana kaikkea tätä, mutta lisäksi keskeinen tärkeä viesti avoimesta luokkatilasta on ajatus siitä, että jokaisella opiskelijalla on oma oppimistyylinsä ja – strategiansa, tavoitteensa ja aikataulunsa oppimisessa. Avoimuudesta ja vaihtoehtoista huolimatta tunnustamme sen, että oppiminen on kuitenkin yksilössä tapahtuvaa ja ympäristö luo vain puitteet pedagogialle. Uudet opiskeluympäristöt, vaihtoehtoiset toimintamallit tai uudet arviointikriteerit tuovat vain vaihtoehtoja toimintaan. Tärkein asia on edelleen opiskelijan ja opettajan välinen vuorovaikutus.

Kuva 1. Areena

Areenan aloittaessa toimintaansa opiskelijoille lähetettiin tiedote sähköpostissa. Areenalla oli virallisia ”vastaanottoaikoja” kaksi kertaa viikossa, jolloin opiskelijat saattoivat tulla paikalle joko hakemaan apua yksittäisen hylätyn kurssin suorittamiseen, tehtävien tekoon tai keskustelemaan keskeneräisistä opinnoista. Jokainen oppilaitoksen kuudesta opintojaksosta oli määritelty jollekin vuosikurssille, niin että jokaisella vuosikurssilla olisi lukuvuoden aikana kahden jakson aikana mahdollisuus rästikurssien suorittamiseen Areenalla. Tämä käytänteen tarkoituksena oli kohdentaa opetusresursseja oikein sekä mahdollistaa pienryhmien muodostamisen.

Opiskelijoille jaetun ohjeen mukaan Areena on oikea paikka silloin kun,

- opiskelija tarvitsee apua opinnoissaan
- kurssi on hylätty uusintakokeen jälkeen
- opiskelija jatkaa keskeneräisiä opinoja/kursseja, etkä tiedä miten toimia
- opiskelija suorittaa kursseja itsenäisesti opiskellen
- opintojen päämäärä on kadoksissa

Kahdesti viikossa tapahtuvan vastaanoton lisäksi Areenalla työskenteli päivittäin opiskelijoita joko pienissä ryhmissä tai itsenäisesti. Areenan opettaja oli paikalla noin 4 tuntia päivässä

Areenalla alkuaikojä voisi kuvailla tulipalojen sammuttamiseksi. Ensimmäiset kuukaudet osoittivat, että tukitoimia oli todella tarvittu. Seitsemän ensimmäisen viikon aikana Areenalla opiskeli lähes 90 opiskelijaa ja suoritettujen opintoviikkojen määrä oli lähes 100! Areenan alkuvaiheessa toimintaa epäilevät arvelivat, että Areenaa käytettäisiin jonkinlaisena takaporttina kurssien nopeaan suorittamiseen. Näin ei kuitenkaan toimittu. Ne opiskelijat, joilla kurssi oli kokonaan suorittamatta tai opettajan mielestä osallistuminen kurssille ei ollut riittävää, ohjattiin käymään kurssi uudelleen, tai mikäli opiskelijalle oli tehty

HOPS, edettiin sen mukaisesti ja kurssin suorittaminen räätälöitiin kurssin tavoitteiden mukaisesti.

Opetus- ja ohjausresurssit todettiin hyvin pian liian suppeiksi, sillä tuen tarvitsijoita oli enemmän kuin mitä alkuperäisillä tukitoimilla voitiin auttaa ja niinpä vuosi sitten Areenan toiminta laajeni. Uutena suurena kävijäryhmänä olivat ns. 4.vuosikurssin opiskelijat, joiden ammattiin valmistuminen oli syystä tai toisesta viivästynyt vähintään vuodella.

Opiskelijat ottivat Areenan toiminnan omakseen, mutta suuri kävijämäärä toi myös ongelmia. Luokassa saattoi olla samaan aikaan jopa yli viiden eri aineen opiskelijoita ja opiskelijat tulivat pyytämään ohjeita tai neuvoja myös Areenan opetustuntien aikana, jonka vuoksi opetus keskeytyi turhan usein ja oli liian pirstalemaista. Rajan veto oli hieman ongelmallista, sillä toiminta pyrittiin pitämään samalla avoimena ja luokka yhteisenä työskentelytilana, mutta samalla erityisopetukseen ja ohjaukseen piti varata entistä enemmän aikaa. Tämä vaati selkeää aikataulutusta opettajalle ja aikatauluista tiedottamista myös opiskelijoille. Tilannetta paransi myös Areenan opettajan erillinen työhuone, jossa opettaja saattoi keskittyä yksilöohjaukseen ja haastatteluihin samalla kun Areena-luokka toimi opiskelijoiden itsenäisenä työskentelytilana. Yhteisistä aineista myös vieraat kielet ja maahanmuuttajien ohjaus tulivat entistä voimakkaammin osaksi Areenan toimintaa. Moniin ammatillisiin aineisiin muodostettiin myös omia pienryhmiä ja näissä aineissa Ervan, Areenan opettajana, tehtävänä oli seurata opiskelijoiden HOPSin toteutumista, päivittämistä sekä kannustaa ja motivoida opiskelijoita.

4. PITÄÄKÖ AINA EPÄONNISTUA ENSIN?

Jo ennen Areena-toiminnan alkua pohdimme niitä toimenpiteitä, joilla saisimme erityisen tuen tarpeessa olevat opiskelijat paremmin tuen pariin ja tunnistaissimme etenkin oppimisvaikeudet hyvissä ajoin. Nivelvaiheesta kertyneiden tietojen, lähtötasotestien ja luokanvalvojan haastattelujen muodostamista tiedoista pyritään löytämään ne opiskelijat, joiden tuen tarve opiskelujen aikana on todennäköinen.

Koska liiketalouden alalla matematiikka on paljon, jokaiselle opiskelijalle tehdään matematiikan lähtötasokoe (MaKeKo). Erillistä Luki-testiä ei oppilaitoksessamme tehdä systemaattisesti, vaan matematiikkatestissä sanallisessa osiossa heikosti menestyneiden opiskelijoiden suomenkielen hallintaa tarkastellaan tarkemmin ja tämän jälkeen, mikäli

aiheellista, nuorelle tehdään Luki-testi (*NMI, Seulontatesti Nuorille ja Aikuisille 2005*) ja/tai edelleen tarvittaessa yksilötesti.

Erityisopiskelijoiden lukumäärän voimakas kasvu ei johdu pelkästään panostuksesta erityisen tuen tarpeen tunnistamisesta. Opiskelijoiden lähtötasossa on myös tapahtunut muutoksia hyvinkin nopealla aikavälillä. Opiskelijoissamme on entistä enemmän joko osittain tai kokonaan yksilöllisen peruskoulun oppimäärän suorittaneita opiskelijoita. Erityisopetuksen tarvetta tämän lisäksi kasvattaa myös diagnosoidut luki- ja oppimisongelmat sekä maahanmuuttajaopiskelijoiden lisääntynyt määrä. Muutos on ollut huima. Syksyllä 2007 oli yksikössä 23 erityisopiskelijaa, kun taas vuonna 2001 erityisopiskelijoita oppilaitoksessamme oli virallisesti 2.

5. RÄSTIPAJASTA OHJAUKSEEN

Areenan toiminnan kehittyessä ja toisaalta tuen tarpeen tunnistamisen tarkentuessa painotus on siirtynyt rästipajamaisesta toiminnasta ennakoivaan ohjaukseen sekä erityisopetukseen. HOJKS-opiskelijoiden opintojen seuranta ja tukitoimien tarpeen kartoitus sekä keskustelut niin luokanvalvojien kuin opettajien kanssa kuuluvat myös osana Areenan nykytoimintaan. Osa-aikaisen erityisopetuksen lisäksi olemme myös siirtäneet tukitoimia Areena-luokalta tavallisiin opetusryhmiin. Niissä ryhmissä, joissa lähtötasotestien perusteella on matematiikan tuen tarve suuri, olemme kokeilleet samanaikaisopetusta. Kasvaneeseen erityisopetuksen tarpeeseen olemme saaneet apua myös laaja-alaisesta erityisopettajasta, joka toimii Areenalla yhden päivän viikossa. Erityisopetustuntien lisäksi Areenan toiminnan periaatteisiin kuuluu myös jatkuvan tuen antaminen opiskelijoille. Jo heti ensimmäisestä tapaamiskerrasta lähtien opiskelija pyritään sitouttaa opiskeluihinsa. Uusien opiskelijoiden kanssa käytämme usein motivaation kartoittamiseksi joko kirjoitelmaa tai piirustusta, jonka avulla opiskelija kuvailee omia kokemuksia ja tuntemuksiaan opiskelusta. Tämän lisäksi toistuvat tapaamiset ja keskustelut opiskelijan kanssa lisäävät oppilastuntemusta ja samalla antavat mahdollisuuden selvittää opiskelijan toiveita ja tavoitteita sekä auttavat opiskelijaa löytämään omat kykynsä. Luottamuksen ja oppilastuntemuksen lisäämiseksi opettaja on pääsääntöisesti tavattavissa Areena-luokassa myös päivittäin pitkien taukojen aikana jolloin opiskelija voi tulla paikalle joko sopimaan tapaamisajan, kysymään neuvoa johonkin käytännön asiaan tai keskustelemaan muuten vain. Läsnä olevan aikuisen tarve on suuri myös oppilaitoksemme opiskelijoilla!

Motivoinnin ja kannustuksen ohella tärkeä seikka on aikataulujen noudattaminen. Jokaisen tapaamiskerran tai ohjauksen jälkeen sovimme yhdessä opiskelijan kanssa milloin tapaamme seuraavan kerran tai milloin annettu tehtävä on valmis. Sitouttamisen lisäksi opiskelijan itsensä antama aikataulutusta, jonka noudattamista kontrolloidaan, lisää opiskelijan vastuuta ja varmistaa ohjauksen jatkuvuutta. Oppimisongelmien, elämänhallinnallisten ongelmien tai huonon opiskelumotivaation kanssa kamppaileville opiskelijoille tapaamiskerrat ovat tiheämmät. Oppimistavoitteet pyritään pitämään realistisina ja opiskeltavat asiakokonaisuudet siivutetaan pieniin osiin. Tämä kaikki vaatii aikaa niin ohjauksen kuin erityisesti kahdenkeskiseen keskusteluun opiskelijan ja opettajan välillä.

Olen usein verrannut monien epäonnistumisien ja hylättyjen kurssien lannistamaa opiskelijaa työssäkäyvään pikkulasten äitiin, joka ei siivouspäivänä saa kotia siivottua. Aina, kun yrität väsyneenä siivota yhden huoneen, sinun täytyykin jo rynnätä toisaalle eikä mistään saa oikein otetta. Eikä oikein tiedä mitä pitäisi tehdä ja mistä aloittaa. Tekee mieli mennä sänkyyn ja vetää peitto korville! Samanlaisessa tilanteessa kamppaileva nuori tarvitsee opiskelun onnistumiseksi aikuisen tueksi sekä priorisoimaan annetut tehtävät että aikataulutamaan työskentelyn.

Kuten useimmissa ammatillisissa oppilaitoksissamme myös JAO:n kaupan yksikössä on opiskelemassa nuoria vanhempia, äitejä, jotka tarvitsevat tukea onnistuakseen opinnoissaan. Nuoren vanhemmuuden tukeminen on myös oppilaitoksessamme tärkeä tehtävä, jo yhteiskunnallisestikin ajatellen. Useimpien nuorten vanhempien kohdalla tuki voi olla pelkästään henkistä tukea: luokkatovereille on vaikeaa puhua lapsen sairauksista tai yövalvomisesta, joten keskusteluapua etsitään oppilaitoksen aikuisista. Toisinaan tuki voi olla vaikkapa tukiopetusta tai ohjausta lapsen sairasteluista johtuneen poissaolojen vuoksi. Opiskelun ja perheen yhteen sovittaminen ei ole mutkatonta.

6. UUDET OPPIMISYMPÄRISTÖT JA OPPIMISMENETELMÄT

Liiketalouden ja hallinnon sekä tietojenkäsittelyopin perustutkintojen opiskelijoiden työskentelyn seuraaminen antaa erinomaisen näkökulman nyky-yhteiskunnan tiedon tulvaan ja tiedonhankinnan ja käsittelyn merkitykseen opetuksessa ja oppimisessa. Tietoa on saatavilla runsaasti ja nopeasti. Monilla opiskelijoilla koulussa jaettu tieto jää kuitenkin turhan hajanaiseksi ja yhteyttä muihin opiskeltaviin aineisiin tai käytännön työtehtäviin ei aina pystytä havaitsemaan. Jo yksittäisten kurssien tietomäärää seurattaessa tulee toisinaan mieleen, että näemmekö me opettajat metsän puilta? Mikä on keskeistä ja tärkeää? Entä olisiko aiheellista pysähtyä ja kysyä opiskelijoilta ymmärtävätkö he oikeasti oppimaansa vai onko kyseessä pelkkä tiedonsiirtoprosessi opettajalta oppilaalle? Ja miten tai missä opiskelija oppii erottamaan kaiken informaatiotulvan keskeltä ne tiedot ja taidot joita häneltä vaaditaan? Kaikkea ei sentään pysty hallitsemaan, vai pystyykö jos oikein yrittää?

Opetussuunnitelman perusteissa on yhdeksi ammatillisen koulutuksen tavoitteeksi säädetty, että ammatillisen peruskoulutuksen suorittuaan opiskelijan tulee suoriutua alansa vaihtelevista työtehtävistä myös muuttuvissa oloissa sekä kehittää ammattitaitoaan läpi elämän. Pätkätyöt, nopeasti vaihtuvat työskentelyolosuhteet, uudistuva teknologia ja nopeassa tahdissa muuttuva yhteiskunta vaativat valmiutta uusien tietojen ja taitojen nopeaan oppimiseen. (Oppiminen ja oppimalla, 2008). Eri oppimismetodien hallinta tulee entistä keskeisemmäksi. Mutta missä näitä oppimismetodeja opiskellaan? Olisi keskeisen tärkeää muistaa, että ammatillinen koulutus on monelle nuorelle viimeinen vaihe, jolloin he ovat säännöllisen opetuksen ja ohjauksenparissa. Valmiudet elinikäiseen oppimiseen pitäisi saavuttaa viimeistään tässä vaiheessa.

Oman oppimistyylin tunteminen ja uusien oppimistapojen harjoittaminen on ollut Areenan toiminnan yksi kulmakivistä. Uusien oppimisympäristöjen luominen, verkko-opetuksen tehostaminen ja verkossa olevien materiaalien hyödyntäminen, toisaalta datanomiopiskelijoiden tuominen virtuaaliympäristöstä välillä perinteisempään opetusmuotoon -virtuaalista rautalankaa ei ole vielä keksitty! Oman oppimistyylin löytäminen ja eri opetusmetodien kokeileminen ovat eräitä toimenpiteitä, joilla olemme pyrkineet kunkin opiskelijan kanssa hakemaan niitä tapoja, joilla oppiminen sujuu helpoiten. Mitä paremmin ihminen tiedostaa ja tuntee oman tapansa oppia, sitä paremmin hän pystyy toimimaan muuttuvissa tilanteissa. Oppiminen on henkilökohtaista. Toisen puolesta ei voi oppia ja jokaiselle kehittyy omaa oppimistapa. Ihmisten oppimistavat

eroavat toisistaan ja myös samalla ihmisellä voi olla erilainen tapa oppia erilaisessa ympäristössä. (Prashning, B. 2003. Eläköön eriarvoisuus. Jyväskylä, Atena.).

Oppimistyylien testaaminen antaa luonnollisesti suuntaviittoja oppimismetodeihin, mutta parhaiten opiskelijaa autetaan kokeilemalla eri metodeja ja jatkuvalla molemminpuolisella palautteella. Positiiviset oppimiskokemukset ja oman oppimistyylien löytäminen ovat vähintään yhtä tärkeitä kuin yksittäisen kurssin suorittaminen.

7. MATEMATIIKAN OPPIMISEN TUKITOIMET SEKÄ LUKI-OPETUS

Matemaattisten aineiden tuen tarpeen kartoittaminen ja matemaattisen minäkuvan rakentuminen ovat olleet keskeisessä asemassa koko Areenan toiminnan ajan. Tämä johtuu niin matematiikan asemasta kaupan alan koulutuksessa kuin Areenan opettajana toimivan Ervan taustasta matemaattisten aineiden opettajana.

Tänä lukuvuonna oppilaitoksessamme viisi merkonomiopiskelijalla HOJKSin peruste on matematiikan oppimisvaikeudet. Tämän lisäksi noin 10 opiskelijaa eri vuosiluokilta ja koulutusohjelmilta tarvitsevat tukea matemaattisten aineiden ja matemaattispainotteisten kurssien suorittamisessa (erityttäminen, tukiopetus, apua tehtävien teossa) ja tämä on valitettavasti vain jäävuoren huippu. Erityisopiskelijat ovat osa-aikaisessa erityisopetuksessa matematiikan kurssien ajan ja tämän lisäksi pyrimme käymään heidän kanssaan läpi matematiikan perusteita 1-2 tuntia vähintään joka toinen viikko.

Vaikka opiskelijat ovat suorittaneet peruskoulun matematiikan oppimäärän normaalin arviointiperusteiden mukaisesti, tuen tarve tuntuu olevan yllättävän suuri nimenomaan peruslaskutoimituksissa. Havaintojeni mukaan suurimpana ongelmana ovat automatisoitumattomuus lukualueilla 0-10 sekä kymmenjärjestelmän hahmottamisen ongelmat. Vaikka merkonomikoulutukseen hakeutuu keskimääräisesti hyvin peruskoulussa menestyneitä opiskelijoita, matematiikan oppimisongelmat tuntuvat turhan yleisiltä. Ja vaikka matematiikan oppimistulokset ovatkin Suomessa maailman huippuluokkaa (Pisa, ensitieto), toisella asteella esiin tulevat ongelmat antavat aihetta miettiä myös pystytäänkö perusopetuksessa tukemaan matematiikan opiskelua tarpeeksi ja antaako tiukat opetussuunnitelmat mahdollisuutta harjoitella perusteita niin kauan, että ne ovat hallinnassa?

Asennoituminen matematiikkaan sekä luottamus omiin kykyihin on matematiikan osaamisen kannalta tärkeää. Matemaattisen minäkuvan kehittymisen ja matematiikka kokemuksien läpikäymisen olemme käyttäneet joko keskustelua, kirjoittamista tai

piirtämistä. Yhteisenä piirteenä kaikille näillä opiskelijoille on tuntemus siitä, että heidän ongelmiaan matematiikan ymmärtämisessä on vähätelty. Yllättävän monen naispuolisen opiskelijan mielestä heitä ei ”otettu” erityisopetukseen perusopetuksessa, koska he ovat olleet tunnollisia ja kilttejä oppilaita. Vaikka koemenestys on ollut heikko, yrittäminen ja ahkeruus on palkittu kohtalaisilla arvosanoilla. Joidenkin opiskelijoiden kohdalla tämä on aiheuttanut suoranaista pelkoa matematiikka kohtaan. Tilanteita, joissa matematiikka käytetään, paetaan enemmän kuin altistetaan itsensä tilanteeseen, jossa todellinen matematiikan osaaminen voisi tulla ilmi. Matemaattisten tilanteiden pelko on vaikuttamassa jopa poissaoloihin. Monella opiskelijalla luottamus omiin kykyihin matematiikan osaajana on olematon ja tämän korjaaminen vaatisi hyvin pitkäaikaista ja jatkuvaa tukea. Valitettavan harvoin tähän vain on mahdollisuutta.

Pyytäessäni oppilaita kuvaamaan, mihin kohtaan hän sijoittuisi matematiikan osaajana, jos paperin keskellä olisi vuoren huippu ja sitä ympäröivät renkaat olisivat vuoren rinteiden alempia tasoja, eräs opiskelija vastasi: ” Olisin niin alhaalla, että olisin jo lentänyt ulos paperilta.” Voi vain miettiä, miten tästä eteenpäin. On hankala päästä opetussuunnitelman asettamiin tavoitteisiin, jos ei ole vielä päässyt edes paperille...

Eräs tärkeä havainto on ollut myös maahanmuuttajien ja kielihäiriöisten opiskelijoiden kohdalla matematiikan käsitteiden ”purkaminen” auki keskustelun avulla. Tämä auttaa myös opettajaa ymmärtämään, miten opiskelija prosessoi matemaattisia ongelmia ja mihin opetuksessa tulisi kiinnittää huomioita. (Huhtala, S. 2000)

Perusopetuksessa on viime vuosien aikana kiinnitetty suurta huomiota luki-ongelmiin. Monipuoliset testausmenetelmät, laaja-alaisten erityisopettajien määrän lisääntyminen sekä eri kuntoutusmenetelmien kehittäminen ovat auttaneet puuttamaan ongelmiin jo varhaisessa vaiheessa. Toiselle asteelle siirryttäessä luki-ongelmat onkin hyvin useasti jo havaittu ja opiskelijoiden kohdalla lukemisen vaikeudet näkyvät vahvimmin luetun ymmärtämisessä ja tekstin tuottamisessa. Vaikka luki-ongelma olisikin havaittu jo aiemmin tai havaittaisiin tehtyjen testien perusteella, nousee esiin ongelma; Mitä Luki-testin jälkeen? Opettajien tietoisuus luki-vaikeuksisen opiskelijan tukemisesta on vähäistä ja kaikki tukea tarvitsevat eivät pääse erityisopetuksen piiriin. Tukeaksemme luki-vaikeuksia, käymme jokaisen Areenalla opiskelevan opiskelijan kanssa läpi kurssi- tai opintokokonaisuuden sisältöä läpi keskustelun avulla. Opiskelijan kertomus opiskellusta aiheesta auttaa sekä opettajaa huomaamaan opiskelun solmukohdat kuin opiskelijaa havainnoimaan omaa osaamistaan ja opiskeluaan. Yhtenä tukimuotona ovat myös kokeeseen valmistautuminen sekä lukutekniikkaharjoittelu.

8. MAAHANMUUTTAJIEN OPETUS

Palvelualoja uhkaava työvoimapula, väestön ikääntyminen ja lisääntynyt maahanmuuttajien määrä asettavat ammatillisen koulutuksen uusiin haasteisiin maahanmuuttajakoulutuksen saralla.. Maahanmuuttajien lukumäärä on vuosi vuodelta ollut kasvussa oppilaitoksessamme. Kuluvana lukuvuonna 2007–2008, Kaupan yksikössä opiskelee 20 opiskelijaa, joilla äidinkieli on jokin muu kuin suomi. Syksyllä 2007 aloittaneita maahanmuuttajaopiskelijoita on 8, joilla Suomessa oloaika vaihtelee 2 vuodesta 5 vuoteen. Useimmat maahanmuuttajat tulevat peruskoulun lisäluokan tai valmistavan luokan kautta, mutta joukossa on myös suoraan peruskoulusta tulleita opiskelijoita. Maahanmuuttajien suomenkielen osaaminen testataan teoreettisen kokeen ja haastattelun avulla.

Merkonomi- ja datanomikoulutuksen teoreettinen opiskelu asettaa maahanmuuttajaopiskelijat melkoisen haasteen eteen ja varsinkin ensimmäisen opiskeluvuoden aikana tuen tarve on suuri. On myös muistettava, että monella maahanmuuttajataustaisella opiskelijalla on sekä erittäin lyhyt kouluhistoria että lyhyt oleskelu maassamme. Nämä asettavat omat haasteensa ei pelkästään suomenkielen hallintaa ja ammattisanaston kartuttamiseen vaan myös opiskelumenetelmien sekä – tyylien hallitsemiseen. Tämän lisäksi uusi kulttuuri, uusine tapoineen ja sopeutuminen nuorten omaan kulttuuriin kuormittavat maahanmuuttajaopiskelijoidemme arkea. Sopeutumisen helpottamiseksi on Areenan kautta suunnitteilla mamu-opiskelijoille vertaistutorointi, jossa kahden suurimman kieliryhmän, darin- ja venäjänkielen, toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat ohjaavat aloittavia opiskelijoita ja auttavat käytännön ongelmissa.

Haastattelujeni perusteella maahanmuuttajaopiskelijamme eivät oppilaitoksessa koe tuleensa syrjityksi tai joutuneensa rasismin kohteeksi, tai eivät ainakaan tunnista/tunnusta sitä. Mieltäni on jäänyt vaivaamaan erään maahanmuuttajaopiskelijan kommentti kysyessäni asiasta ”.. niin, tai mitä se sitten oikein, kun en koskaan ryhmä- tai parityöhän saa paria.”

Niin, mitä se sitten on?

Tämän lukuvuoden syksystä olemme ottaneet erityiseksi painoalueeksi maahanmuuttajaopiskelijoidemme tukemisen. Ensimmäisen vuoden mamu-opiskelijat ovat olleet Areenalla 2-4 tuntia viikossa, yleensä lukujärjestyksessä olevien ruotsin tuntien aikana. Kerran viikossa olen keskustellut opiskelijoiden kuluneesta viikosta ja auttanut niin

kotitehtävien kuin etätehtävien teossa sekä auttanut tiedon hankinnassa ja suomenkielen sanaston kartuttamisessa. Selkokielineen materiaali sekä selkokielisten uutisten seuraaminen netin välityksellä toimii hyvänä keskustelun alustuksena ja auttaa samalla myös maahanmuuttajia tutustumaan entistä paremmin ympäröivään yhteiskuntaan. Työssäoppimiseen ja erityisesti näyttöihin maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat myös lisää tukea. Onko niin, että turhan monelle maahanmuuttajalle ensimmäisen kosketus suomalaiseseen työskentelykulttuuriin tai työelämään yleensä, on arvioitava työssäoppimisjakso näyttöineen? Ammattiopiston yhteisen projektin kautta saimme kolme maahanmuuttajaa tuettuun työssäoppimiseen yhden viikon ajaksi. Tässä tuetussa työssäoppimisessa oppilaitoksemme työssäoppimisen opettaja oli suurimman osan ajasta opiskelijoiden tukena. Tärkein havainto kokeilusta oli se, että opettajan tukea tarvitaan erityisesti työpaikalla annettujen ohjeiden ymmärtämiseen. Samoin työelämän pelisääntöjen ymmärtäminen sekä rohkaisu asiakaspalveluun puutteellisella suomenkielellä vaativat erityistä ponnistelua. Areenan kautta olemme etsineet myös muita yhteistyökanavia maahanmuuttajille. Yhteistyö ammattiopiston aikuisopiston sekä perus- ja lisäopetuksen kanssa on antanut uusia työssäoppimiskokemuksia toisen vuoden datanomiopiskelijalla maahanmuuttajien tietotekniikan vierikouluttajana sekä apuopettajana.

9. POHDINTAA

Areena-mallin kehittäminen alkoi tehokkuuden ja tuloksellisuuden näkökulmasta. Haluttiin luoda toimintatapa joka maksimoisi tuen kohdentamisen niin, että opiskelijoiden ammattiin valmistuminen etenisi suunnitellusti. Keskityttiin seurauksiin, ei syihin.

T1-kriteerien konkretisoiminen antoi kuitenkin hyvän pohjan niin tukitoimien rakentamiselle kuin sille laajalle keskustelulle, jota oppilaitoksesamme on käyty arviointikriteereistä ja -periaatteista. Tavoitteiden konkretisointi auttaa opiskelijaa pääsemään päämäärään ja antaa samalla myös suuntaviitan toiminnalle. Päämäärätietoisuus tukitoimien ja opintojen suunnittelussa sekä työelämälähtöisyys auttavat niin opiskelijaa kuin opettajaa.. Areenan työskentelytapa ja vuoropuhelu opiskelijan ja opettajan välillä auttaa luomaan positiivisen ilmapiirin, mutta työskentelymetodeista huolimatta ei kysymys kuitenkaan ole pelkästään tästä, vaan ammatillisten valmiuden oppiminen tai tutkinnon suorittaminen on aina toiminnan runkona. Perille on helpompaa päästä, kun tietää mihin on menossa.

Mitä on Areenan toiminta? Erityinen tuki, erityisopetus, erityiset toimenpiteet, erityiskasvatus, ammatillinen erityisopetus - sitä kaikkea kai Areena toiminta varmaankin on. Olisiko meidän kuitenkin jo aika luopua tästä erityisestä erityis-sanan käytöstä puhuessa nuoren tuen tarpeesta tai ohjauksesta? Erityinen-leima otsassa olevan nuoren ei ole helppo tuntea olevansa yksi muista. Ja meidän aikuisten, kasvattajien, positiivisesta asennoitumisesta huolimatta erityisopetuksella ei ole kovinkaan positiivista asemaa nuorten keskuudessa.

Työpäivien ennalta arvaamattomuus: opiskelijoiden suuri tuen tarve, monimuotoiset ongelmat ja kiinteä yhteys opiskelijoihin vaativat paljon voimavaroja opettajalta. Areena-työssä pääsee lähelle opiskelijaa aivan eri tavalla kuin luokkaopetuksessa ja opettajan oma persoonaa muodostuu hyvin tärkeäksi työkaluksi ja voimavaraksi työn onnistumiselle. Opetuksellisen kuormittavuuden lisäksi voimakas muutosvastarinta uutta toimintatapaa kohtaan sekä vertaistuen puuttuminen on tuonut omat haasteensa. Kuten Hirvonen (Hirvonen.M. 2006) on väitöskirjassaan todennut, erityisopetuksessa tarvitaan kollegiaalista yhteistyötä ja täydennyskoulutusta ammatillisen identiteetin ja työssä kehittymisen tueksi. Tasapainoilu opiskelijoiden tarpeiden ja muutosta vastustavien kollegoiden välissä ei ole helppoa, varsinkaan kun uusi toimintamalli ja työnkuva vaativat 110 %:ia voimavaroista ja se 10 % jää kuitenkin aina puuttumaan!

Parin vuoden aikana olemme oppilaitoksena ottaneet valtavan harppauksen eteenpäin opiskelijoiden oppimisen ohjaamisessa ja erityisopetuksessa, mutta tästä muutoksesta huolimatta toiminta on vasta alussa. Kasvava erityisopetuksen tarve, muuttuvat opetussuunnitelmat, ammattiosaamisen näytöt ja työelämässä ja yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset takaavat sen, että haasteita tulee riittämään myös tulevaisuudessa ja hyvä niin. Areenan toiminta tulee varmasti muuttumaan myös seuraavien vuosien aikana, mihin suuntaan ja kuinka paljon sitä ei voi vielä tietää.

Kaiken muutoksen ja myllerryksen keskellä pitäisi kuitenkin muistaa se, että ammatillinen koulutus on useille nuorille viimeinen kohta, jossa he ovat koulutuksen ja tuen piirissä. Ja juuri tässä nivelvaiheessa nuoruudesta yhteiskuntamme täysvaltaiseksi jäseneksi meidän pitää pystyä antamaan tukea sitä tarvitsevalle. Joustoa tosin voisi joskus löytyä muualtakin kuin opettajalta. Opettajan työpäivät kun tuntuvat vuosi vuodelta täyttyvän kaikesta muusta kuin siitä, mihin koulutuksen on saanut. Työtuntien rajaaminen tarkoittaa ohjaustyössä sitä, että käännytät opiskelijan pois luotasi hänen pyytäessään apua. Ja siinä vaiheessa kun opiskelija on kääntymässä huomaat sanovasi, että jospa kuitenkin ehtisit - vaikka ensi viikolla, vaikkapa jonain välitunnilla...

Mistä erityisopetuksen kasvu johtuu? Laakkonen (2005) kirjoittaa Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisussa toteaa: ”mieleen nousee väkisinkin ajatus koulutuksen tavoitteiden mitoituksesta. Ovatko tavoitteet liian korkeat? Varsinkin ammatillisen perustutkintoon tähtäävän koulutuksen yhteydessä on puhuttu osatutkintojen käyttöönotosta. Tämä saataisi olla positiivinen ratkaisu monen nuoren pitkittyneisiin opintoihin.” Mieleen nousee väistämättä myös toinen ajatus: Ovatko tuloksellisuusmittarit esim. läpäisyasteen seuraaminen, ohjanneet ammatilliset oppilaitokset puskemaan tavalla tai toisella opiskelijat opintoputken läpi kolmessa vuodessa jättäen oppimisen laadun sivuseikaksi?

Vaikka Areena alun perin oli tarkoitettu lähinnä rästikurssien suorittamiseen, toiminnan muuttuminen ohjauksellisemmaksi palvelee paremmin tämän päivän nuoria. Hienoista Pisa-tuloksista huolimatta toisen asteella tarvitaan lisää pedagogisia toimenpiteitä, pienryhmiä ja aikaa oppimisen solmukohtien aukaisemiseen. Opetuksellisen näkökulman lisäksi emme voi unohtaa myöskään nuorta itseään ja nuoren selviytymistä ja kasvua aikuisuuteen. Yhteiskuntamme ja erityisesti nuorten maailma on muuttunut entistä kylmemmäksi ja välinpitämättömämmäksi. Ohjauksen ja avun tarve on suurta. Ne toimenpiteet mitä oppilaitoksessa voimme tehdä syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyväksi, eivät ole koskaan turhia.

Tästä hyvänä esimerkkinä on ensimmäisen vuoden opiskelijan kirjoitus, jossa hän kirjoitti oman näkemyksensä minun kysymykseeni. ”Millainen hyvän koulun sitten pitäisi olla?” Kohtalon julmaa leikkiä on se, että opiskelija lähetti alla olevan syrjäytymisuhan alla olevien nuorten kohtaloa pohtivan kirjoituksen Jokelan koulun tapahtumia edeltävänä päivänä

(Julkaistu opiskelijan luvalla)

” Haluaisin näyttää ihmisille, että joku kaunis päivä minustakin on Merkonomiksi ja pääsen tekemään unelma työtäni. Tarve näyttää muille, mutta milloin on tarve näyttää ennen kaikkea itselleni? En osaa tuohon vastata, koska se on asia, jota minun täytyy kehittää tavoitteissani. Koulu on mielestäni todella vaativaa. Nuorten mielenterveys ongelmat ovat lisääntyneet, unettomuus, itsetuho, syömishäiriöt jne. Miten nuori jaksaa

käydä koulua, jos ei saa nukutuksi? Kotona on vaikeaa? Ihmiset painostavat hyvien arvosanojen kanssa? Nykyään vaaditaan ihmisiltä enemmän kuin ennen. Teknologia kehittyy jatkuvasti. Tietokoneita pitäisi osata käyttää, kieliä puhua, olla sosiaalinen ja mitä muuta vielä? Erilaisia ihmisiä pitäisi tukea koulussa. Kauppaoppilaitoksessa (vai mikä kaupan ja palvelujen yksikkö se nykyään onkaan?) tämä toteutuu osittain

hyvin. Mutta ne hiljaiset ihmiset, jotka eivät saa ääntään kuuluviin jäävät kova Äänisten ihmisten varjoon. Ne ihmiset, jotka eivät saa ääntään kuuluviin ja osaa vaatia omia oikeuksiaan. Minä olen hyvin tietoinen oikeuksistani ja pidän kyllä omia puoliani loppuun asti vaikka kukaan muu ei sitä tekisi. Eniten minua pelottaa että tästä yhteiskunnasta syrjäytyvät ne hiljaiset, sosiaalisesti estyvät hissukat, jotka Kauppisessa joutuvat jatkuvasti vaikeisiin tilanteisiin esityksien kanssa ja jopa yksinäisyyden kanssa.

..... Opettajien pitäisi keskittyä erilaisiin ihmisiin. Tuntuu että kaikilla on omat ongelmat ja traumat jostain asiasta. Vaikka ulkokuori olisi täydellinen ja kulissit pitäisivät. Niin mistä kukaan tietää millaisia hekään ovat koti oloissaan?

Toisen asteen tutkinnon suorittaminen on nuoren elämässä tärkeä asia. Meidän tulisi kuitenkin muistaa, että tutkinnon suorittaminen on nuorelle vain yksi askel kohti hyvää elämää.

Tähän ongelmaan on hyvin vaikea puuttua ja tiedän sen. Ei saisi olla liian utelias, mutta ei saisi olla kyselemättä.

... Areena on hyvä esimerkki erilaisuuden arvostuksesta. Siellä voi vapaammin toimia ja tehdä asioita, miten haluaa. Siellä voi tutustua rauhassa omiin oppimistapoihin ja mikä niistä on juuri sopiva. Toiset ihmiset oppivat kuulemalla, toiset näkemällä ja jotkut ihan vain lukemalla. Näitä eri oppimistapoja olisi kiva käyttää myös luokissa. Tuntuu että opetus on joskus hyvinkin kuivaa ja yksitoikkoista. Tykkäisin myös enemmän käytännöstä enkä teoriasta, mutta tuleehan toisena vuonna sitten työssä oppimista.

LÄHTEET:

Ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet. Liiketalouden perustutkinto.

<http://www.edu.fi/julkaisut/maaraykset/ops/liiketalous.pdf>

Luettu 14.12.2007

Arinen, P. & Karjalainen, T. 2007. PISA 2006 ensituloksia 15-vuotiaiden koululaisten luonnontieteiden, matematiikan ja lukemisen osaamisesta. OECD, Opetusministeriö, Helsingin yliopisto, Koulutuksen arviointikeskus.

Happonen, H. 1997. Fyysisten erityisopetusympäristöjen historiallinen, typologinen ja arvioitu tila Suomessa. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja 40

Hirvonen, M. 2006. Ammattikouluista avoimiin oppimisympäristöihin. Ammatillisen erityisopettajan työ muutoksessa. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. 64.

Huhtala, S. 2000. Lähihoitajaopiskelijan oma matematiikka. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 219.

Laakkonen, P. teoksessa,

Hirvonen. M., Kaikkonen.L.2005. Maisemia matkalta. Näkökulmia ammatillisen erityisopetuksen ja erityisopettajan työn muutokseen. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 52.

Makeko - matematiikkatestit. Opperi Oy.

http://www.opperi.fi/10_testit/104_ammattikoulu.html

Luettu 3.12.2007

Opetushallituksen määräys 32/011/2005 Ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet. Opiskelijan arviointi.

http://www.edu.fi/julkaisut/maaraykset/ops/opisk_arv_luv46_05_b5_netti.pdf

Luettu 21.1.2008

Prashnig, B.2003. Eläköön erilaisuus: oppimisen vallankumous käytännössä. PS-kustannus. Atena. Jyväskylä.

LIITTEET.

Kuva 1.

Jyväskylän ammattiopisto on monialainen nuorten ammatillinen oppilaitos, jonka tutkintokoulutus on koottu kolmeen yksikköön: Tekniikka ja liikenne, Kauppa ja palvelut sekä Hyvinvointi ja kulttuuri. Lisäksi oppilaitoksessa toimivat Yhteisten opintojen yksikkö ja Opiskelijapalvelu-yksikkö. Opiskelijoita koko ammattiopistossa on noin 4000 ja sen lisäksi taiteen perusopetuksessa noin 1500. Ammattiopistosta valmistuu vuosittain 1200 opiskelijaa

Kuva 2.

Lukion arvosana-asteikko (5-10)	Ammatillisen oppilaitoksen arvosana-asteikko (1-5)
erinomainen 10	kiitettävä 5
kiitettävä 9	kiitettävä 5
hyvä 8	hyvä 4
tyytyttävä 7	hyvä 3
kohtalainen 6	tyytyttävä 2
välttävä 5	tyytyttävä 1

http://www.edu.fi/julkaisut/maaraykset/ops/opisk_arv_luv46_05_b5_netti.pdf